

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

“ A.C.C.E.P.T - ACȚIUNI CONCRETE ÎN COMUNITATE, EDUCAȚIE PENTRU TOȚI ” SMIS 139987

Combaterea discriminării, pregătirea și realizarea procesului de desegregare școlară și cea legată de locuire

Material informativ

realizat în cadrul Campaniei de informare IV “Pregătirea procesului de desegregare și integrare a grupului marginalizat în societate, în special ceea ce vizează desegregarea școlară și cea legată de locuire”

Astăzi este o prioritate asigurarea accesului nediscriminatoriu al persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile la serviciile sociale, la educație, sănătate, locuire, ocupare. Este importantă analiza situației locale privind accesul și accesarea acestor servicii, asigurarea echității în educație, în ceea ce privește accesul egal la toate formele de învățământ, dar și în ceea ce privește calitatea educației pentru toți copiii, fără nicio discriminare generată de originea etnică sau de limba maternă, dizabilitate și/sau cerințe educaționale speciale, statutul socio-economic al familiilor, mediul de rezidență sau performanțele școlare ale beneficiarilor primari ai educației.

Scopul acestui material informativ realizat în cadrul Campaniei de Informare IV “Pregătirea procesului de desegregare și integrare a grupului marginalizat în societate, în special ceea ce vizează desegregarea școlară și cea legată de locuire” este să ofere informații generale privind segregarea, să ofere exemple de activități finanțate din fonduri europene nerambursabile, care se adresează combaterii acestui fenomen și să prezinte informații privind implicarea autorităților publice locale din municipiul Huși, în activități care contribuie la procesul de desegregare și integrare a grupurilor marginalizate în societate.

Segregarea reprezintă o formă de discriminare severă, separând diverse categorii sau grupuri de persoane considerate minoritare de cele majoritare. Segregarea se referă la separarea unor persoane după anumite criterii (de gen, de vârstă, etnie, rasă, religie, sociale, economice, etc.) în grupuri organizate care își desfășoară activitatea separat de persoane care nu aparțin acestor grupuri. Ca urmare a segregării, se constituie două grupuri: grupul majoritar (comunitatea majoritară) și grupul minoritar (comunitatea segregată sau grupul segregat, considerat un grup dezavantajat, un grup vulnerabil, etc.)

Desegregarea se referă la eliminarea prejudecăților, intoleranțelor, conducând către schimbarea mentalităților. Desegregarea se referă la eliminarea segregării, la combaterea formelor de discriminare, așa cum sunt menționate în legislație și la promovarea incluziunii sociale a persoanelor provenind din grupuri vulnerabile/dezavantajate.

Pentru a combate segregarea la nivelul comunității, este necesară promovarea și corelarea unor măsuri de incluziune socială din domeniile de intervenție educație, sănătate, locuire, ocupare.

Domaniul prioritar de acțiune desegregarea, vizează informarea comunității cu privire la analiza segregării, la efectele negative ale acesteia, la cadrul normativ referitor la nediscriminare, la diversitate, la egalitatea de șanse și la măsurile ce vor fi luate în scopul combaterii discriminării și promovării egalității de șanse.

Domaniul prioritar de acțiune în cadrul procesului de desegregare îl constituie asigurarea accesului nediscriminatoriu al persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile la serviciile sociale, la educație, sănătate, locuire, ocupare, analiza situației locale privind accesul și accesarea acestor servicii, promovarea

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

“ A.C.C.E.P.T - ACȚIUNI CONCRETE ÎN COMUNITATE, EDUCAȚIE PENTRU TOȚI ” SMIS 139987

unui program de îmbunătățire a accesului nediscriminatoriu al persoanelor din grupurile vulnerabile la serviciile menționate, implicarea comunității locale în activități de facilitare a accesului persoanelor din grupul vulnerabil la serviciile sociale.

Dupa cum am mentionat mai sus, segregarea reprezintă izolarea și/sau separarea unor grupuri sociale marginalizate pe diverse criterii (rasiale, religioase, etc), grupuri cărora li se limitează accesul în special la educație și/sau locuire, afectează calitatea vieții atât a membrilor grupurilor respective, cât și a tuturor membrilor comunității în cadrul careia sunt identificate aceste grupuri marginalizate.

Pentru a combate fenomenul segregării, autoritățile publice locale cât și fiecare dintre noi, membrii comunitatii, trebuie sa contribuim prin exemplu propriu, prin atitudinea pe care o adoptăm față de aceste fenomene sociale de a nu accepta aceste practici de segregare - separare/izolare a membrilor comunitatii marginalizate pe diverse criterii.

Selectarea și descrierea măsurilor pentru desegregare trebuie să țină cont în primul rând de:

- cauzele segregării (cum a fost posibil să se ajungă în această situație);
- principalii factori care au generat segregarea (autoritățile locale, auto-segregarea, politicile de locuire);
- principalele probleme cu care se confruntă comunitatea segregată;
- principalii agenți care pot contribui la desegregare;
- principalele obstacole în calea procesului de desegregare.

În conformitate cu “Ghidul adresat Statelor Membre pentru folosirea fondurilor structurale și de investiții în combaterea segregării teritoriale și școlare”¹, precum și cu regulamentele referitoare la Fondul Social European și Fondul European pentru Dezvoltare Regională, fondurile structurale și de investiții nu pot fi folosite pentru generarea sau perpetuarea segregării. Sunt două principii de bază enunțate în ghidul mai sus menționat:

1. Non-segregarea –investițiile în locuire sau educație nu pot duce la izolarea sau la concentrarea grupurilor vulnerabile în anumite spații.

2. Desegregarea–fondurile structurale și de investiții pot fi folosite pentru eliminarea sau pentru diminuarea semnificativă a segregării.

În accepțiunea Comisiei Europene, sunt considerate ca activități de desegregare:

-activitățile care au ca scop reducerea sau dispariția decalajului care ține de existența/calitatea serviciilor;
-activitățile care au ca scop micșorarea/dispariția distanței fizice între comunitatea marginalizată și restul comunității;

-activitățile desfășurate în comun de membrii grupului vulnerabil segregat și ai comunității majoritare cu scopul de a îmbunătăți relația dintre cele două comunități.

Procesul de desegregare trebuie pregătit în timp și implică mai mult decât intervenția directă de desegregare. Este nevoie de comunicare pe tot parcursul procesului atât cu comunitatea segregată, cât și cu comunitatea majoritară, ambele fiind influențate de procesul de desegregare. Pe parcursul procesului pot apărea diverse situații, dintre care amintim:

-Dorința comunității segregate de a rămâne împreună. Fenomenul segregării poate fi generat în anumite cazuri și de auto-segregare. Procesul de desegregare trebuie realizat prin consultarea și consimțământul comunității. Există situații în care dezmembrarea comunității și implicit a relațiilor de întraajutorare stabilite între membrii acestei comunități duce la o excluziune socială și mai mare. Situațiile sunt diverse și orice soluție trebuie să implice acordul locuitorilor. Consultările cu comunitatea trebuie să fie unele în care locuitorilor li se explică clar avantajele și dezavantajele relocării sau rămânerii într-o locație segregată. Atunci când comunitatea consideră foarte importantă menținerea rețelei sociale din interiorul comunității segregate, intervențiile pot fi:

-relocarea întregii comunități realizată numai cu acceptul comunității;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

“ A.C.C.E.P.T - ACȚIUNI CONCRETE ÎN COMUNITATE, EDUCAȚIE PENTRU TOȚI ” SMIS 139987

-îmbunătățirea condițiilor de viață în aceste comunități (inclusiv facilitarea conexiunilor cu comunitatea majoritară și facilitarea accesului la serviciile de bază);

-punerea în legalitate –acolo unde este cazul și acolo unde este posibil .

-Atitudinea comunității majoritare. Orice proces de desegregare trebuie însoțit de măsuri care să țină seama de îmbunătățirea atitudinilor comunității majoritare, a vecinilor sau a părinților copiilor față de cei care sosesc în vecinătatea sau în școala lor. Comunitatea segregată s-a format în unele cazuri tocmai datorită atitudinii de respingere din partea comunității majoritare și datorită acțiunilor de evacuare inițiate de autoritatea publică locală. De aceea reintegrarea în societate trebuie să fie însoțită de acțiuni (discuții, activități comune, etc) care să vizeze o mai bună cunoaștere a comunității segregate și găsirea de modalități de interacțiune între adulți și între copii.

Deși majoritatea celor care sunt afectați de fenomenul segregării sunt de etnie romă, procesul desegregării trebuie să se adreseze întregii comunități/zone (în cazul în care aceasta este mixtă din punct de vedere etnic). Intervenția doar asupra unei părți din comunitatea dezavantajată poate crea tensiuni intra-comunitare.

EDUCAȚIE

În ceea ce privește educația, în *Ordinul nr.6134/2016 privind interzicerea segregării școlare în unitățile de învățământ preuniversitar*, sunt reglementate definiția, practicile care duc la segregare școlară și exemple de activități care duc la combaterea/ eliminarea segregării școlare. Conform ordinului, constituie segregare școlară pe criteriul etnic separarea fizică a elevilor aparținând unui grup de etnie romă în școli/grupe/clase/ clădiri/ultimele două bănci, alte facilități, astfel încât procentul elevilor aparținând etniei romă din totalul elevilor din școli/grupe/clase/clădiri/ultimele două bănci, este disproporționat în raport cu procentul pe care copiii romi de vârstă școlară îl reprezintă în totalul populației de vârstă școlară în respectiva unitate administrativ-teritorială.

Tipuri de investiții care duc la combaterea segregării:

- activități de dezvoltare comunitară și de facilitare a dialogului și a dezbaterilor publice pentru pregătirea procesului de incluziune;

-asigurarea unei mai bune pregătiri a profesorilor;

-instruirea mediatorilor școlari și a mentorilor;

-activități care duc la îmbunătățirea legăturii între părinți și școală;

-activități de școală după școală și extra-curriculare;

-campanii de creștere a conștientizării față de existența fenomenului și necesitatea combaterii acestuia;

-sprijin oferit elevilor transferați de la școlile segregate ;

-activități de promovare a inter-culturalității;

-facilitare accesului la școală (servicii de transport);

-asigurarea accesului la educație prin facilitarea transportului copiilor la școală, în cazul unor distanțe mari între comunitate și școală;

-asigurarea unor servicii de educație conforme cu standardele de calitate existente .

LOCUIRE

Segregarea reprezintă concentrarea într-un anumit spațiu a unui grup vulnerabil și/sau separarea acestui grup de restul comunității prin granițe. Granițele pot fi granițe naturale (râu, deal, etc), granițe construite (zid, gard, etc) sau granițe simbolice (o stradă, o zonă, etc).

Conform ghidului Comisiei Europene, trebuie evitată construcția sau achiziția de locuințe sociale în zone segregate.

Reguli de bază care trebuie aplicate în investițiile care urmăresc îmbunătățirea condițiilor de locuire:

1. Investițiile de tip „hard” trebuieacompaniate de măsuri de tip “soft”, într-o abordare integrată.

Exemple de măsuri de tip “hard”: asigurarea accesului la un loc de muncă sau la servicii medicale, educaționale; programe de pregătire vocațională și mentorat; activități generatoare de venit-antreprenoriat; Măsurile de tip “soft” ar trebui să fie dezvoltate înainte de investițiile de tip “hard” sau odată cu acestea.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

“ A.C.C.E.P.T - ACȚIUNI CONCRETE ÎN COMUNITATE, EDUCAȚIE PENTRU TOȚI ” SMIS 139987

Scopul investițiilor trebuie să fie acela de a elimina disparitățile de la nivel teritorial și social între comunitatea segregată și comunitatea majoritară și să îmbunătățească accesul la infrastructură și la servicii de calitate (servicii de educație, de sănătate, transport public, acces la apă, canalizare, etc). În cazul relocării unei comunități, se va acorda atenție următoarelor aspecte:

- relocarea unei comunități nu trebuie să fie realizată într-o zonă segregată;
- din motive de sustenabilitate financiară, pentru relocare, se va lua în calcul în primul rând stocul de locuințe libere existente pe piață, pentru a nu se realiza investiții mult mai costisitoare în locuințe noi și în rețele de apă, canal, electricitate, etc;
- procesul de relocare trebuie planificat în amănunt și însoțit de un proces de pregătire atât a comunității care este relocată, cât și a vecinilor acestei comunități.

2. Pentru a îmbunătăți legătura între comunitatea segregată și comunitatea majoritară sunt încurajate investițiile în infrastructură (ex. rețea de transport public). Ele trebuie să fie însoțite, de asemenea, de măsuri de tip “soft”.

3. Relocarea nu poate duce la segregare.

Tipuri de investiții care duc la combaterea segregării:

- dezvoltare comunitară;
- consultări cu comunitatea;
- activități de mediere, instruire;
- activități de combatere a discriminării;
- activități care vizează reglementarea situației juridice a locuirii.

Dimensiuni ale segregării întâlnite în România

În România segregarea se manifestă în special în domeniul educației și locuirii.

În domeniul educației grupul care este adesea victimă a segregării îl reprezintă romii. Segregarea rezidențială poate afecta mai multe categorii dezavantajate (în general afectate de sărăcie). În descrierea de mai jos a aspectelor segregării sunt menționați romii, dar aplicantul este încurajat să se adreseze segregării care afectează orice alt grup vulnerabil (persoane cu dizabilități, bătrâni, etc).

Cauzele care au dus la formarea de comunități segregate sunt foarte diverse. În educație, decizia de segregare este luată la nivelul școlii, prin repartizarea copiilor de romi în clase/ școli unde marea majoritate sunt romi.

În domeniul locuirii

Una din cele mai grave probleme comune cu care se confrunta populația din zonele urbane marginalizate analizate este reprezentată de condițiile de locuire și în special:

- ✓ starea și calitatea locuințelor: locuințe degradate;
- ✓ supraaglomerarea spațiilor de locuit;
- ✓ nesiguranta locative: lipsa proprietății/situație juridical incertă a imobilelor în care locuiesc, lipsa actelor pentru locuința (domiciliul lipsa).

În domeniul locuirii, cauzele sunt multiple: decizii de evacuare și relocare de obicei la marginea sau în afara localității, așezări informale mai noi sau formate de mulți ani, auto-segregare, etc.

Principalele aspecte ale segregării care trebuie luate în calcul atunci când identificăm o comunitate segregată sau atunci când decidem asupra activităților de desegregare sunt:

a) Dimensiunile segregării școlare:

- Gradul de concentrare a copiilor romi în școală/clasă (procentul copiilor romi);
- Distanța față de școală;

b) Dimensiunile segregării rezidențiale:

- Distanța fizică față de cea mai apropiată localitate este cea mai evidentă formă de segregare în domeniul locuirii-este cea mai evidentă formă de segregare, comunitățile constituite din etnici romi sunt situate la distanță față de comunitatea majoritară. Pot exista granite între comunitatea segregată și comunitatea majoritară(rau, dealuri, gard).

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

“ A.C.C.E.P.T - ACȚIUNI CONCRETE ÎN COMUNITATE, EDUCAȚIE PENTRU TOȚI ” SMIS 139987

- Distanța socială față de ceilalți locuitori-sunt situații în care grupul segregat nu are probleme de distanță fizică, ci interacțiunea cu comunitatea majoritară este minimă sau total absentă.

Implicarea autorităților publice locale în activități care contribuie la pregătirea și realizarea procesului de desegregare și integrare a grupului marginalizat în societate, în special ceea ce vizează desegregarea școlară și cea legată de locuire

Autoritatea Publică Locală din municipiul Huși a fost și este implicată activ în activități care vizează desegregarea în domeniul educației și al locuirii. Prin Strategia de Dezvoltare Locală a Zonelor Urbane Marginalizate din municipiul Huși realizată în anul 2017 de către UAT Municipiul Huși, s-au realizat studii, s-au identificat zone urbane marginalizate în municipiul Huși și au fost identificate problemele și nevoile locuitorilor din zonele respective. S-a realizat un plan de acțiune complex, prin implementarea căruia să se poată rezolva cerințele/nevoile persoanelor vulnerabile din zonele urbane marginalizate identificate.

În prezent sunt un număr de 10 proiecte în curs de implementare prin care se realizează centre sociale, educaționale, socio-medicale destinate persoanelor vulnerabile din zonele marginalizate identificate în municipiul Huși.

Prezentăm în continuare o parte din aceste proiecte prin intermediul cărora UAT municipiul Huși este implicat active în pregătirea și realizarea la nivelul unității noastre administrativ teritoriale a procesului de desegregare și integrare a grupului marginalizat în societate, în special ceea ce vizează desegregarea școlară și cea legată de locuire:

- **Dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu pentru vârstnici și persoane cu dizabilități – reabilitare Școala Corni și înființarea unui Centru Multifuncțional în ZUM 1 - SMIS 138389**

Obiectivul general al proiectului constă în reabilitarea clădirii școlii din Zona Corni (ZUM 1) și înființarea unui serviciu de îngrijire la domiciliu pentru vârstnici și persoane cu dizabilități. Prin intermediul acestui centru se va acorda asistență socială și îngrijire medicală la domiciliu persoanelor vârstnice și persoanelor cu dizabilități, în vederea creșterii calității vieții acestora. Se vor oferi servicii unui număr de 150 de persoane vârstnice și persoane cu dizabilități pe o perioadă de 3 ani.

- **Construcția unui centru multi-funcțional în ZUM 3-Dric – SMIS 138482**

Obiectivul general al proiectului constă în dezvoltarea și implementarea de măsuri integrate pentru îmbunătățirea calității vieții pentru un număr de 100 copii și 130 adulți din zona marginalizată- construcția unui Centru de resurse pentru comunitate în ZUM 3 DRIC. Prin intermediul acestui centru se vor desfășura activități socio-educative pentru un număr de 100 copii și 130 adulți din zona marginalizată.

- **Lucrări de infrastructură stradală cartier Dric 2 și Dric3 din municipiul Huși jud.Vaslui – SMIS 138579**

Obiectivul general al proiectului constă în realizarea lucrărilor de infrastructură stradală Cartier DRIC 2 și DRIC 3 din Municipiul Huși, județul Vaslui. Prin implementarea proiectului se va crea infrastructura necesară care va servi direct 200 de persoane din comunitatea marginalizată. Astfel se vor realiza: Amenajare Strada Doctor Inginer Ioan Neamțu și Amenajare Strada General Doctor Aviator Victor Anastasiu.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

“ A.C.C.E.P.T - ACȚIUNI CONCRETE ÎN COMUNITATE, EDUCAȚIE PENTRU TOȚI ” SMIS 139987

- **Reabilitare clădire “Baia populară” și înființarea unui centru social de urgență în mun. Huși SMIS 142240**

Obiectivul general al proiectului constă în reabilitarea clădirii „Baia Populară” și înființarea unui centru social de urgență în municipiul Huși destinat persoanelor fără adăpost, victimelor violenței în familie, precum și a altor situații de risc social, domiciliate în municipiul Huși și crearea premiselor de reinserție socială a acestora. Prin intermediul acestui centru se vor oferi servicii unui număr de 50 de persoane vulnerabile din ZUM (fără adăpost).

- **Reabilitarea dispensarului Casa Ralea și înființarea unui centru de recuperare medicală pentru adulți și copii SMIS 142238**

Obiectivul general al proiectului constă în reabilitarea clădirii dispensarului Casa Ralea și dotarea cu echipamente destinate furnizării serviciilor de recuperare medicală. Prin intermediul acestui centru se vor oferi servicii unui număr de 100 persoane pe o perioadă de 3 ani. În cadrul centrului se vor furniza servicii de recuperare medicală și facilitarea accesului persoanelor cu dizabilități și copiilor cu diverse afecțiuni la servicii medicale de recuperare specializate, necesare îmbunătățirii stării de sănătate.

- **Înființarea centru cultural-educațional- Reabilitare/modernizare Casa Moruzi SMIS 142239**

Obiectivul general al proiectului constă în reabilitarea și dotarea clădirii Casa Moruzi - (clădirea Ateliere Școala nr.1), în vederea deschiderii unui centru cultural educațional. În cadrul centrului educațional vor funcționa cluburi artistice, culturale și educationale pentru 70 de copii.

- **Construirea unui teatru de vară în Zona Recea – SMIS 153167**

Obiectivul general al proiectului constă în construirea unui teatru de vară în Zona Recea, Municipiul Huși în suprafață de 926mp în vederea organizării activităților culturale și educaționale pentru locuitorii ZUM. Prin intermediul acestuia facilitează accesul către spații publice destinate activităților culturale și educaționale - Dezvoltarea serviciilor educaționale, socio-educaționale și culturale pentru comunitatea marginalizată.

- **Înființarea Clubului Seniorilor din Huși SMIS 153168**

Obiectivul general al proiectului constă în construirea și dotarea clubului seniorilor în vederea dezvoltării serviciilor de socializare și petrecere a timpului liber pentru vârstnici. În cadrul clubului vor fi asigurate pe timpul zilei activități de socializare și petrecere a timpului liber pentru vârstnici.

- **A.C.C.E.P.T - ACȚIUNI CONCRETE ÎN COMUNITATE, EDUCAȚIE PENTRU TOȚI, SMIS 139987**

Obiectivul general al proiectului constă în dezvoltarea și implementarea de măsuri integrate pentru îmbunătățirea calității vieții pentru un număr de 910 de persoane din comunitatea marginalizată din mun. Huși, jud. Vaslui, în conformitate cu obiectivele specifice stabilite de Grupul de Acțiune Locală Huși -Comunitate Incluzivă. Prin intermediul acestui proiect se vor oferi servicii educaționale, socio-educaționale și culturale pentru un număr de 170 de copii din comunitatea marginalizată și serviciilor comunitare pentru un număr de 130 de adulți din comunitatea marginalizată.

- **SIS-HUȘI – Servicii Integrate Socio-medicale pentru Huși Comunitate Incluzivă, SMIS 139988**

Obiectivul general al proiectului constă în creșterea calității vieții pentru un număr de 300 persoane, din comunitatea marginalizată prin oferirea de servicii socio-medicale. Prin intermediul acestui proiect se vor oferi

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

“ A.C.C.E.P.T - ACȚIUNI CONCRETE ÎN COMUNITATE, EDUCAȚIE PENTRU TOȚI ” SMIS 139987

servicii sociale, socio-medice și medicale destinate persoanelor vulnerabile din comunitatea marginalizată prin creșterea gradului de implicare activă a comunității în dezvoltarea de servicii socio-medice adaptate nevoilor persoanelor vârstnice din Mun Huși, jud Vaslui.

Informații suplimentare referitoare la tema abordată în cadrul acestui material informativ, vă pot fi puse la dispoziție de doamna Țirdea Oana Gabriela, expert organizare evenimente în cadrul proiectului, date de contact email integrare_husi@yahoo.com.

ELABORAT,

Coordonator activitati partener, Sîrghe Aurora

Expert organizare evenimente, Țirdea Oana-Gabriela

Coordonator activitati partener, Trofin Felicia

Expert comunitar, Iosif Ionela Cătălina